

Skovens skrappeste jæger

- anvisninger på, hvordan vi kan fremme bestanden af duehøge i Danmark.

Bestanden af duehøge er i tilbagegang i Danmark. Her har en voksen duehøg slået en gråkrage. Duehøgen er kragefuglenes vigtigste naturlige fjende. Foto: Christian Axelsen

Vi har plads til flere duehøge

Duehøgen er formentlig den mest forfulgte rovfugl i nyere tid. I århundreder var den fredløs i Europa. Men med større viden om naturen opstod en stigende forståelse for, at rovfugle har deres naturlige plads i landskabet. Blandt andet derfor er bestanden af duehøge vokset i de fleste europæiske lande.

Holland er et godt eksempel på, at der selv i et tæt befolket land kan trives en talstærk bestand af duehøge. Op imod 2000 par duehøge yngler i Holland. Det er mere end tre gange så mange som i Danmark, hvor bestanden skønnes at være på rundt regnet 500 par.

Duehøgen jager med stor præcision og høj fart ind og ud mellem skovens træer. Ingen anden rovfugl i skoven er så lynhurtig og effektiv en jæger, når det gælder fangst af store og mellemstore byttedyr.

Duehøgen gemmer sig godt i skoven, her en ungfugl.
Foto: Helge Sørensen

Bestanden går tilbage i Danmark

Dansk Ornitologisk Forenings punkttællinger i yngletiden viser, at bestanden af duehøge i Danmark er gået tilbage siden omkring år 2000, og den er nu reduceret med op imod en tredjedel i forhold til niveauet i 1990'erne (se grafen).

Det underbygges af konkrete redeoptællinger i flere dele af landet.

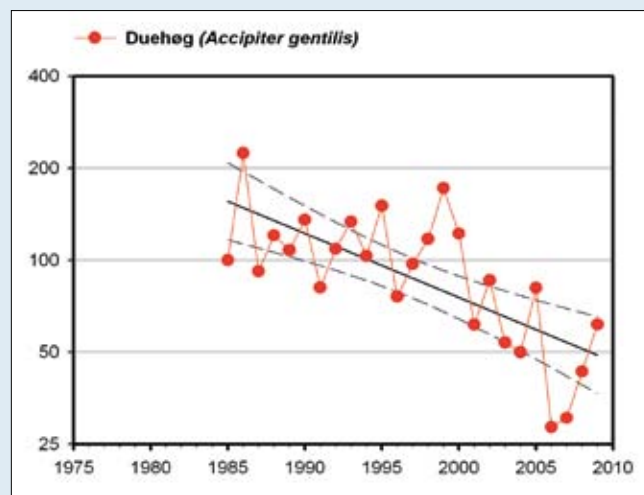
I 1996 ynglede 96 par duehøge i det sydøstlige Jylland, dvs. i området fra Hedensted i nord til Haderslev i syd. I 2007 lykkedes det kun for 38 par at yngle i det 3000 kvadratkilometer store område, der skønnes at rumme territorier til mindst 110 par duehøge.

Tilsvarende er bestanden af duehøge i et stort optælingsområde i Nordjylland blevet halveret i løbet af få år, efter at fasanudsætninger blev en del af skovdriften.

I Danmark yngler der cirka 500 par duehøge, men biologer skønner, at der er ynglesteder til i hvert fald 1000 og måske op imod 1500 par danske duehøge.

Duehøg han om foråret med løftede fjer på undergumpen.
Foto: Helge Sørensen

Grafen viser registreringer af duehøge på Dansk Ornitologisk Forenings punkttællinger i yngletiden.

Duehøgen er totalfredet. Derfor må den ikke jages, og dens reder, æg og unger er beskyttet mod ødelæggelse i henhold til jagt- og vildtforvaltningsloven.

Ung duehøg, foto: Helge Sørensen

Det er påfaldende, at duehøgen trives nogenlunde i mange statsskove, mens den mangler i private skove – særligt hvor der er intensive udsætninger af fasaner. På Lolland, Falster, Fyn og i store dele af Sydsjælland er duehøgen fåtallig som ynglefugl. Derimod er der en naturlig bestand af duehøge i Nordsjælland, hvor staten ejer store skovområder, og hvor der ikke er fasanudsætninger.

Der kan være flere årsager til duehøgens tilbagegang, f.eks. den store hornugles fremgang i Jylland. Men vi ved desværre, at totalfredede rovfugle nogle steder stadig bliver forfulgt af mennesker, især hvor der udsættes fasaner. Det viser analyser, som er udført af Danmarks Miljøundersøgelser (Se http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Publikationer/3_fagrappporter/rappoter/FR398.pdf)

*Voksen duehøg i sneen.
Foto: Helge Sørensen*

Duehøge kan holde kragefuglene

Duehøgen lever året rundt i Danmark, og dens føde består i meget stort omfang af duer, kragefugle og drosler.

Nogle steder klager folk over, at der er for mange duer og kragefugle. Duehøgen er kragefuglenes og duernes naturlige fjende, så der er sund fornuft i at få en større

og mere naturlig bestand af duehøge, der kan være med til at holde antallet af kragefugle nede.

Fra andre lande er det kendt, at duehøgen i stil med spurvehøgen kan flytte ind midt i byernes parker og kirkegårde, hvor der er masser af kragefugle og duer. Hvis duehøgen bosatte sig tættere på vores byer, ville

Duehøg plukker en gråkrage. Foto: Christian Axelsen

nede

de kragefugle, som nogle villaejere ikke kan lide, få deres største naturlige fjende tæt på livet. Således yngler der duehøge i flere af Europas storbyer. I Hamborgs parker og kirkegårde er der mindst 6-7 par duehøge. Også Berlin har adskillige ynglende duehøgepar stort set i centrum af byen.

Hjælp duehøgen i Danmark:

- Pas på duehøgens redetræer og de nærmeste omgivelser
- Undgå forstyrrelse ved redestederne i yngletiden
- Hjælp med til at beskytte duehøgene mod ulovlig bekæmpelse
- Brug i stedet anbefalede afværgeforanstaltninger ved fasanudsætning
- Underret lodsejere og DOF om lokaliteter, hvor der er behov for en særlig beskyttelsesindsats

*Duehøg kigger ned fra træet.
Foto: Helge Sørensen*

Lad duehøgen arbejde mere for føden

Fasanudsætningspladser med myldrende, halvtamme fasaner er det rene ta' selv-bord set fra en duehøgs synsvinkel. Men med en række afværgeforanstaltninger kan man forebygge problemer med duehøgen.

Selve pladsen, hvor man sætter fasaner ud, er altafgørende, hvis man vil forhindre duehøgen i at jage de udsatte fugle. Fasanerne skal kunne søge dækning i underskoven, og de skal have mulighed for at overnatte i høj, tæt vegetation. Det dur ikke at sætte fuglene ud i en åben højskov, hvor duehøge har frit udsyn til herlighederne. I det hele taget handler det om at give fasaner og hønsefugle så gode og naturlige levesteder som muligt, så de selv kan bringe sig i sikkerhed for rovfugle og rovdyr. At undgå foderspor på udsætningspladser kan også være god forebyggelse.

For en duehøg er et fast og snorlige spor den rette kurs mod et let bytte. Når der skal fodres, skal stedet

helst varieres. Det bedste er at fodre fasanerne på flere små foderpladser under unge nåletræer i juletræshøjde. Så er det meget vanskeligt for duehøgen at fange fasanerne. Rovfuglene vil have sværere ved at tage udsatte fasaner, hvis der færdes mennesker nær udsætningspladsen. Folk og hunde i nabolaget gør duehøgen utryg ved situationen. Desuden kan en række skræmmemetoder holde rovfuglen på afstand.

Skov- og Naturstyrelsen anbefaler at ophænge hvide flamingokasser, der bevæger sig i vinden, og blafrende plastiksække skulle virke fortrinligt, hvis man flytter rundt på rovfugleskræmslerne i ny og næ. Også blinkende lys kan holde duehøge på afstand af opdrættede fasaner. Desuden er der flere steder høstet gode erfaringer med et roterende høge-skræmsel, der i silhuet ligner et menneske. Sådan et skræmsel kan laves af let, lyst metal, som blinker i solen, når det roterer i vinden.

Duehøgen bliver nogle steder forfulgt af mennesker, især hvor der udsættes fasaner. Det viser undersøgelser, som er udført og offentliggjort af Danmarks Miljøundersøgelser. Ung duehøg. Foto: Christian Axelsen

Sådan kan duehøgen hjælpes:

Beskyt duehøgens og andre rovfugles redesteder. Redetræerne er beskyttet af lovgivningen og bør ikke fældes. Selve redetræet må under ingen omstændigheder fældes i perioden 1. februar til 31. august. Uden for denne periode må reden ikke ødelægges, hvis den er i brug. Da duehøgen ofte genbruger et par reder på skift år efter år, bør alle redetræer så vidt muligt bevares.

Undgå skovarbejde, opskæring af træ, brændesankning og andre forstyrrende aktiviteter nærmere end 100 meter fra redetræet i perioden fra 1. marts til 31. juli.

Hvis der udsættes vildt i skoven, så accepter, at en del af de udsatte fugle uvægerligt ender som føde for duehøgen, og brug så i øvrigt nogle af de anbefalede afværgeforanstaltninger.

Læs mere om duehøgen:

DOF.dk:

<http://www.dofbasen.dk/ART/art.php?art=02670>

Drachmann, J. & J. Tøttrup Nielsen (2002):

Danske duehøges populationsøkologi og forvaltning.

Faglig rapport fra DMU nr. 398:

http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Publikationer/3_fagrappporter/rapporter/FR398.pdf

Grell, M.B. (1998):

Fuglenes Danmark. Gads Forlag.

Holstein, V. (1942):

Duehøgen. Hirschsprungs Forlag.

Jørgensen, H.E. (1989):

Danmarks Rovfugle – en statusoversigt. – Frederikshus.

Kontakt:

Dansk Ornitologisk Forening (DOF)

www.dof.dk · tlf: 3328 3800 · mail: dof@dof.dk

Skov- og Naturstyrelsen

www.skovognatur.dk · tlf. 7254 2000 · mail: sns@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening

Blandede kilder
Produktgruppe fra velforvaltede skove og andre kontrollerede kilder
www.fsc.org Cert no. SW-COC-000727
© 1996 Forest Stewardship Council

Skovens skrappeste jæger

Dansk Ornitologisk Forening 2010© · Trykt med økonomisk støtte fra Skov- og Naturstyrelsen

Tekst: Knud N. Flensted · Redigering: DOF's kommunikationsafdeling · Layout og produktion: www.SvendborgTryk.dk

Plads til flere duehøge i de danske skove

DOF arbejder for at genoprette en naturlig bestand af duehøge i Danmark. Med de skove vi har i dag og med det righoldige fødeudbud, bør der være mindst 1000-1500 par duehøge i den danske natur. Denne folder giver anvisninger på, hvordan vi giver bedre muligheder for duehøgen, så flere danskere i fremtiden kan nyde synet af den respektindgydende duehøg, når den jager duer, krager og fasaner i landskabet.

Hjælp duehøgen i Danmark:

- Pas på duehøgens redetræer og de nærmeste omgivelser
- Undgå forstyrrelse ved redestederne i yngletiden
- Hjælp med til at beskytte duehøgene mod ulovlig bekæmpelse
- Brug i stedet anbefalede afværgeforanstaltninger ved fasanudsætning
- Underret lodsejere og DOF om lokaliteter, hvor der er behov for en særlig beskyttelsesindsats

Forsidefoto: Ung duehøg. Foto: John Larsen

Voksen duehøg.
Foto: John Larsen

▶ Læs mere på www.dof.dk

